

נימוקי הוועדה לבחירה במאמרה של מיקי זר "אנשים שקראו מאמר זה התעניינו גם ב...": על הקשר בין פרטיות לפרופיילינג" לזוכה בפרס צגלה למאמר המצטיין בעברית של חבר סגל צעיר

המאמר בוחן כיצד משנה השימוש בטכנולוגיות מידע ותקשורת דיגיטליות את האופן שבו אדם חווה את פרטיותו, שהיא באופן חשוב הצורה בה אדם חווה את עצמו כיחיד בין פרטים אחרים. המאמר פותח בניתוח המנגנונים הטכנולוגיים והפוליטיים של הליך הפרופיילינג והקשר שלו למעקב מידע תמידי ולכריית מידע. הוא ממשיך בניתוח של הקשר בין תופעת הפרופיילינג לבין היכולת של מושא הפרופיל לבנות את זהותו. בעקבות ביסוס הקשר בין הפרופיל לבניית זהות, המאמר טוען שתפיסת הפרטיות כמנגנון שמטרתו העיקרית היא בניית זהות אינדיבידואלית מצביעה על הזכות לפרטיות כמנגנון המשפטי ההולם להתמודדות עם אתגרי הפרופיילינג. הטענה היא שהזכות לפרטיות נועדה, בין היתר, להגן על זהותו האישית של היחיד. מנגנוני פרטיות משמשים להגדרת גבולותיו של העצמי, והם אפקטיביים במידה שהם מעניקים לפרט יכולת לשלוט במידע על אודותיו. הזכות לפרטיות נועדה להגן על ויסות הגבולות של הפרט, בין השאר על מנת לאפשר לו את המלאכה המתמשכת של יצירת זהותו האישית.

המאמר מציע המשגה חדשה של הפרטיות, לפיה ליבת הפרטיות היא ביכולת של הפרט להתמודד באופן רפלקסיבי עם המסרים הנורמטיביים שהוא קולט מהסביבה. מנגנוני פרופיילינג עוקפים את היכולת הזאת בצורה ייחודית, כיוון שהם מפרקים את המופעים של האינדיבידואל ומחברים אותם מחדש בצורה שאינה נגישה לאיש, ואינה מתיימרת לספק צידוק תבוני עמו אפשר להתמודד. בכך הם פוגעים בפוטנציאל של הפרט לבנות לעצמו סיפור קוהרנטי על קיומו, פוטנציאל שהוא יסוד החירות שלו.

התזה המוצעת במאמר היא חדשנית ומרתקת, והיא פותחת אופקים חדשים לדיון בזכות לפרטיות ובממשק בינה לבין טכנולוגיות מידע ותקשורת דיגיטליות. המאמר כתוב באופן קולח ובהיר, והוא מציג הבנה עמוקה ושליטה בשדה המחקר הרלוונטי.

נימוקי הוועדה לבחירה במאמרה של אורית מלכה "עדות אשה ועדות עד אחד בתורת התנאים"
לזוכה בפרס צגלה למאמר המצטיין של סטודנט בפקולטה למשפטים באוניברסיטת תל-אביב

המאמר מציג תזה חדשנית הקושרת בין כשרותה של אשה לעדות לבין השאלה האם יש צורך בעדותם של שני עדים. המודל המוצג במאמר מתבסס על הבחנה בדיני הראיות בין עדות קבוצה (שמנין חבריה לפחות שנים), שלה יש ערך פורמלי, לבין עדות יחידים, שלעדותם יש ערך פרובטיבי. בעוד האשה אינה כשרה להעיד כחלק מקבוצה, היא כשרה להעיד כעד יחיד, ובמקרים הרלוונטיים עדותן של מספר נשים היא בעלת ערך פרובטיבי הקשור למספרן. המאמר מציג מהלך אנליטי הקושר, על סמך מקורות שונים, בין ההבחנה הראייתית בין עדות יחיד ועדות שנים, לבין כשרותה של אשה להעיד. המאמר שולל את האפשרות שפסלותה של אשה להעיד נובע מהעדר מהימנות שמיוחס לה ומסביר שבכל מקום שבו זה נראה הטעם, למעשה נעוץ חוסר המהימנות בסיבה אובייקטיבית (אינטרס בענין הנדון, הכלל של 'הפה שאסר הוא הפה שהתיר', או הצורך במשקל ראייתי מוגבר), אשר חלה גם על גברים. המאמר גוזר מהתזה המוצגת בו מסקנה לפיה הדין הרומי וההלכה לא היו שונים כפי שנראה לכאורה ביחסם לעדות נשים.

הטיעון במאמר הוא סדור ומרתק. המהלכים האנליטיים שלו מעניינים, הדיון חדשני והמחקר בחומרים השונים מעמיק ומקיף. זהו מאמר אמיץ, המנפץ הבנה קודמת ביחס לעדות אשה, וגוזר מההבנה החדשה גם תובנות ביחס לדיני הראיות בהלכה. המאמר כתוב באופן רהוט, המפשט ומסביר את שפת ההלכה ומהלכיה הפרשניים באופן שגם לקורא שאינו מצוי בנבכי ההלכה ברור ההגיון, והוא יכול להשתכנע בתזה המוצגת.

חברי הוועדה

פרופ' אלון קלמנט – מנהל מרכז-על ע"ש צגלה

פרופ' צילי דגן – אוניברסיטת בר-אילן

פרופ' קרן ויינשל-מרגל – האוניברסיטה העברית

פרופ' אסף יעקב – המרכז הבינתחומי הרצליה

פרופ' רועי קרייטנר – אוניברסיטת תל-אביב